

Hoe kunnen we de **cirkel doorbreken?**

Volgens de Arbowet is primair de werkgever verantwoordelijk voor de veiligheid en gezondheid van zijn medewerkers. Een duidelijk uitgangspunt, die echter in de praktijk wat vraagtekens oplevert. Een groot aantal organisaties is bezig veilig werken op hoogte op een goede manier te organiseren. *Roofs* brengt de materie in een artikelenreeks in kaart.

Deze werkwijze is NIET toegestaan. Volgens de arbeidshygiënische strategie mag alleen bij hoge uitzondering, mits goed onderbouwd, gebruik gemaakt worden van individuele beschermingsmiddelen.

Verschillende partijen zijn verenigd in het Platform Preventie Valgevaar van HBA. Op 16 oktober 2013, tijdens de SGA Dagen in de Evenementenhal in Gorinchem, organiseerden drie bij dit platform aangesloten organisaties (SBD, HHD en Arbouw) een minisymposium om de stand van zaken te bespreken. Sprekers waren Jos van der Borgt van Stichting Bedrijfstakregelingen Dakbedekkingsbranche (SBD) en John Kouwenberg van Het Hellende Dak (HHD). Carin Benders van Inspectie SZW was aanwezig om toelichting te geven op het beleid van de inspectiedienst.

Drie factoren spelen een rol in het bereiken van een veilige werkplek op hoogte: de regelgeving, de techniek en – wellicht het belangrijkste van de drie – (het gedrag van) de mens. Het Platform Preventie Valgevaar heeft drie speerpunten geformuleerd waarop actie wordt ondernomen, namelijk: het stroomlijnen van de regelgeving, het stimuleren van technieken en innovatie en, tenslotte, het organiseren van

voorlichting en scholing. Dit alles volgens de bekende arbeidshygiënische strategie. Dat betekent dus dat de voorkeur uitgaat naar een zodanige inrichting van het dak dat valgevaar niet kan ontstaan. Wanneer dit niet het geval is en er toch valgevaar aanwezig is, dient in alle gevallen gebruik te worden gemaakt van een collectieve voorziening (randbeveiliging, mandragend materiaal op sparringen, etc.). Alleen wanneer hiervoor zwaarwegende argumenten gelden mag voor een individuele voorziening (harnasgordel met leeflijn aan deugdelijke, liefst permanente aanhaakpunten in het gebouw) worden gekozen, mits deze hetzelfde veiligheidsniveau biedt als een collectieve voorziening.

Met name het veilig aanbrengen van zonnepanelen is aandachtspunt. Hier gaat in de praktijk momenteel veel mis en Carin Benders meldde tijdens de bijeenkomst dat er dit kalenderjaar tot nu toe al vier doden zijn gevallen tijdens het aanbrengen van zonnepanelen. Inhoudelijk kan over deze ongevallen nog niets worden gemeld omdat de respectievelijke onderzoeken nog lopen.

Verantwoordelijkheid opdrachtgever?

In het Bouwbesluit 2012 is opgenomen dat al in de ontwerpfaserekening dient te worden gehouden met de veiligheid tijdens de onderhoudsfase. Benders gaf aan dat tijdens de toetsing hiervan door Bouw- en Woningtoezicht (BWT) in de meeste gevallen alleen wordt bekeken of er een onderbouw aanwezig is. Benders vertelde verder dat er binnen de Inspectie SZW een discussie gaande is. De werkgever wordt via de Arbowet aangesproken op zijn verantwoordelijkheid jegens zijn medewerkers. De opdrachtgever kiest voor de te nemen veiligheidsmaatregel voor het gebouw, hetzij in de ontwerpfaserekening, hetzij in de onderhoudsfase, en zou dus ook verantwoordelijk moeten kunnen worden gehouden voor zijn keuze.

Handhaving op een goede invulling van veiligheid door de opdrachtgever kan niet via de Arbowet, maar zou mogelijk

De Roadshow van het Platform Preventie Valgevaar van HBA.

zijn door het Bouwprocesbesluit, waarin de verantwoordelijkheden van de opdrachtgever zijn vastgelegd, op te rekken.

Collectief of individueel

Een andere vraag die behandeld werd was die wanneer men gebruik mag maken van individuele beschermmiddelen. Tijdens kortdurende werkzaamheden mag met individuele beschermmiddelen gewerkt worden (als een collectieve voorziening niet mogelijk is). In het A-blad Hellende daken valt een klus die in totaal minder dan 3 uur duurt onder de kortdurende werkzaamheden. Benders gaf aan dat een individuele voorziening als de 'laagste' categorie beschermmiddelen geldt: er mag dus alleen gebruik van worden gemaakt wanneer een andere manier (bronaanpak, collectief) aantoonbaar niet mogelijk is. Er werden verschillende voorbeelden getoond van recente innovaties waarmee veilig een collectieve bescherming is te realiseren.

Ook kondigde Benders aan dat de verbetering van de veiligheidssituatie op het hellende dak in 2014 een belangrijk speerpunt van de activiteiten van de Inspectie SZW zal zijn. Dit mede vanwege het grote aantal dodelijke ongevallen dat in het recente verleden plaatsvond.

Aansprakelijkheid

De Arboret is helder: de werkgever is verantwoordelijk voor de veiligheid en gezondheid van zijn personeel. Dit houdt dus in dat deze maatregelen dient te nemen wanneer de veiligheidssituatie op het dak niet in orde is – en in het uiterste geval het werk zou moeten weigeren. Onder de huidige economische omstandigheden staan dakdekkerbedrijven echter onder druk het werk toch op de onveilige manier uit te voeren en omdat het in de praktijk lastig blijkt de opdrachtgever aansprakelijk te stellen voor de arbeidsomstandigheden op het dak wringt daar de schoen. In de huidige situatie, zo stelde Benders, is het voor partijen te gemakkelijk om naar elkaar te wijzen: "Hoe," vroeg zij zich hardop af, "kunnen we die cirkel doorbreken?" Tijdens het minisymposium werd hier, niet geheel onverwacht, geen antwoord op geformuleerd.

De discussie over de rol van de opdrachtgever zal nog wel even voortduren. Vanaf het volgende nummer van *Roofs* zal middels een reeks artikelen getracht worden het veld in kaart te brengen. ●

Zie voor meer informatie over dit onderwerp www.dakweb.nl.